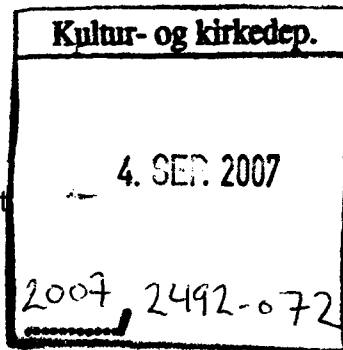

Det kongelige Kultur- og Kirkedepartement
Postboks 8030
Dep0030 Oslo

Saksbehandler:
Hans M: Graasvold

Vår dato:
31.08.2007

Vår referanse:
2007/225-1

Deres dato:
18.05.2007

Deres referanse:
2007/02492 ME/ME3 LLU:elt

Allmennkringkastingsplakat for NRK - høringsuttalelse

Det vises til departementets høringsbrev 18. mai 2007 med forslag til allmennkringkastingsplakat for NRK med høringsfrist 1. september d.å.

Forbrukerrådet er en interesseorganisasjon for alle forbrukere av varer og tjenester i Norge. Forbrukerrådets kjerneområde er privatpersoners kjøp av varer og tjenester fra private og offentlige leverandører. Vi vil i det følgende kommentere elementer i høringsnotatet som har særskilt betydning for forbrukere.

Digitalisering og tilgjengeliggjøring av norsk kulturarv

Forbrukerrådet lanserte våren 2007 åtte ufravikelige rettigheter for forbrukere av digitale varer og tjenester - Dine Digitale Rettigheter ("DDR" – tilgjengelig på http://forbrukerportalen.no/temaer/digitale_rettigheter). Rettighetene skal bidra til å gjøre det enklere å være forbruker av digitale varer og tjenester, og til å sikre forbrukerne tilgang til private og offentlige tjenester. Vi vil oppfordre departementet til aktivt å legge Dine Digitale Rettigheter til grunn ved vurderingen av hvorvidt målet om allmenn tilgjengelighet er oppnådd. Dersom dette blir gjort vil både generelle forbrukerinteresser ivaretas, og det vil bli lagt en godt fundament for å gi alle reell tilgang i tråd med intensjonene i bla. "St.meld. nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonssamfunn for alle", for alle relevant brukergrupper.¹

Forbrukerrådet støtter departementets syn om at norsk kulturarv som er lagret i NRKs arkiver i størst mulig grad bør digitaliseres og gjøres tilgjengelig for allmennheten. Det er også positivt at tilbudet i det vesentlige skal gjøres gratis tilgjengelig. Etter vår oppfatning er det imidlertid viktig at NRK i den forbindelse etterstreber bruk av åpne standarder ved valg av tekniske løsninger, og at innholdet

¹ St.meld. nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonssamfunn for alle (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/regpubl/stmeld/20062007/Stmeld-nr-17-2006-2007-.html?id=441497>)

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
The Consumer Council
of Norway

Postadresse:
P.b. 4594 Nydalen
NO-0404 Oslo

Besøksadresse:
Rolf Wickstrøms vei 15
0486 Oslo

Org. nr.:
NO 871 053 582 MVA

post@forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Sekretariatet:
tlf.: 23 40 05 00

gjøres tilgjengelig uten bruk av tekniske beskyttelsessystemer som i urimelig grad begrenser forbrukernes tilgang til innholdet, eller som legger føringer på hvilket avspillingsutstyr som kan benyttes. Vi ser det som en naturlig forlengelse av plakatenes krav til allmenn tilgjengelighet at plakaten også pålegger en plikt til bruk av slike åpne og "demokratiske" tekniske løsninger i tråd med intensjonen med "Referansekatalog over anbefalte og obligatoriske IKT-standarder for offentlige virksomheter" som er under etablering nå.²

Reklame mv.

Forbrukerrådet er positive til plakatenes grunnsyn om at NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersiell, og ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle produkter eller tjenester. Videre er vi positive til at departementet i stortingsmeldingen legger opp til at det inntas en bestemmelse i NRKs vedtekter om at selskapet bør utvise særlig varsomhet overfor innhold som utsetter seerne for kommersielt press, særlig i programmer rettet mot barn og unge. Verken i stortingsmeldingen eller høringsnotatet redegjøres det imidlertid nærmere for hva som er ment å ligge i kravet til "særlig varsomhet". Samtidig sender NRK i dag flere programmer (Jul i Blåfjell, Sesam Stasjon etc.) med et innhold som etter vårt syn utvilsomt utløser en kommersiell og rettet etterspørsel i markedet for bl. a. leker og barneklær. Det blir derfor vanskelig å kommentere departementets forslag nærmere på dette punktet så lenge vi har en uklar følelse av hva kravet til "særlig varsomhet" er ment å innebære. Vi forutsetter imidlertid at kravet er ment å være nøytralt i den forstand at det åpner for å slå ned på enhver form for uønsket markedsføring, f. eks. branding og merchandising.

Fra annonsørsiden uttrykkes et sterkt ønske om å få slippe til med produktplassering også i TV-sendinger. Vi mener en allmennkringkastingstilbud bør knesette en prinsippstilling mot produktplassering generelt i NRKs allmennkringkastingstilbud som er rettet mot barn og unge. På den måten vil plakaten etablere en norm som også er uavhengig av eventuelle endringer i nasjonal og internasjonal markedsføringslovgivning og bransjepraksis.

Som også Forbrukerombudet peker på i sin høringsuttalelse, er prinsippet om å adskille reklame fra redaksjonelt innhold et av de mest grunnleggende innen markedsføringsretten. Forbrukerrådet mener det bør fremgå av plakaten at NRK skal legge en streng norm til grunn ved vurderingen av hvorvidt dette skillet er tilstrekkelig opprettholdt, særlig i forhold til programmer rettet mot barn.

Funksjonshemmedes tilgang til allmennkringkastingstilbudet

Etter forslaget skal det "tas hensyn til" funksjonshemmede (høringsnotatet s. 2). Forbrukerrådet mener plakaten bør pålegge NRK – så langt det er mulig – en *plikt* til å sikre funksjonshemmede TV-seere lik tilgjengelighet som andre TV-seere.

Konsekvenser av brudd på plakaten

Som det fremgår av høringsbrevet, skal plakaten være grunnlag for den politiske styringen av NRK. I forlengelsen av dette blir plakaten også å betrakte som en angivelse av rettigheter og forventninger som norske forbrukere av TV-mediet skal ha til NRKs allmennkringkastingstilbud. For å sikre at det føres en kvalitativ kontroll med hvorvidt de enkelte punktene i plakaten etterleves – utover de tilfeller hvor tilsynsmyndighet eller Storting/regjering har anledning til å gripe inn – ber vi departementet

²Høring - Referansekatalog over anbefalte og obligatoriske IKT-standarder for offentlige virksomheter (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/Horinger/Horingdokumenter/2007/Horing---ODF/-4.html?id=466502>)

vurdere mulighetene for å la f. eks. Kringkastingsrådet eller annen egnet instans å drøfte og uttale seg om eventuelle brudd på eller avvik fra plakaten.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Benedicte Bergseng Mælan
Underdirektør

Hans Marius Graasvold
Rådgiver